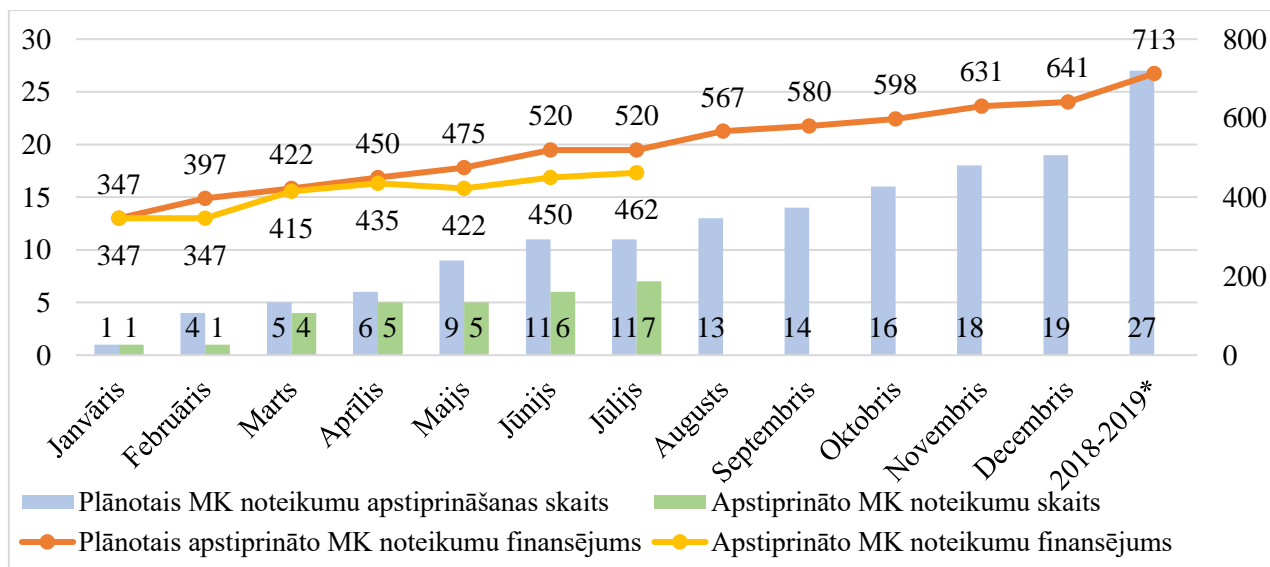

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27.§ 11. punktam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sniedz operatīvo informāciju par aktualitātēm ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā¹.

2. Kopš iepriekšējā mēneša līdz 2017. gada 25. jūlijam jauni ES fondu investīciju MK noteikumi nav apstiprināti². Atsevišķus noteikumus atbildīgajām iestādēm nav izdevies izstrādāt un saskaņot iepriekš plānotajos termiņos. Kavēti kopā noteikumi 57,9 milj. euro ES finansējuma apmērā. Skatīt zemāk grafikā un ziņojuma 1. pielikumā informāciju par atlikušo MK noteikumu virzības statusu.

Grafiks Nr.1 “2017.-2019. gadā apstiprināmo MK noteikumu plāns (faktiskie dati līdz 2017. gada 25. jūlijam³, milj. euro)”

*Ietver tehnisko palīdzību un pasākumus, kuru īstenošana paredzēta pēc EK izvērtējuma par snieguma rezerves piešķiršanu.

¹ Finanšu ministrijai uzdots reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi, tai skaitā atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Ziņojumā tiek sniegta informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju.

² Vienlaikus 2017. gada 25. jūlija MK sēdē pieņemts lēmums par Kompetences centru 3.kārtai paredzētā 12 milj. euro ES finansējuma izmantošanu 4.kārtai, par kuru jau ir apstiprināti MK noteikumi.

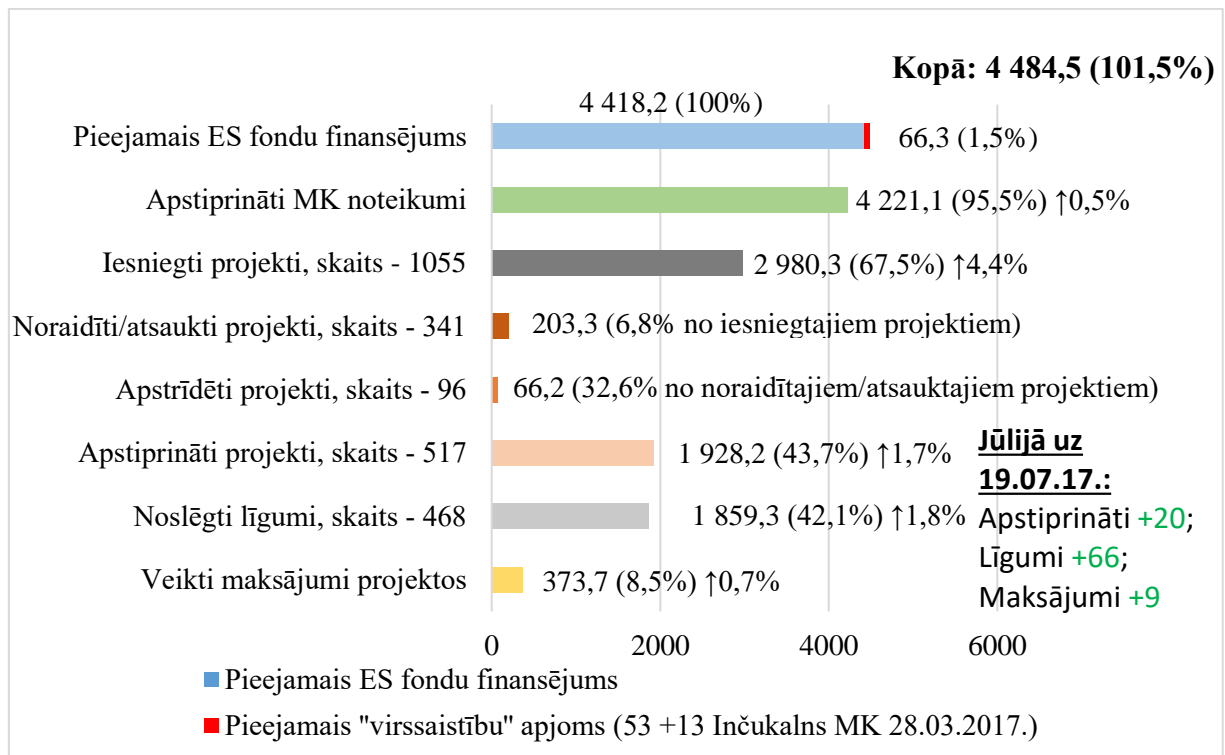
³ Kopā 2017.-2019.gados apstiprināmo MK noteikumu apjoms, salīdzinot ar iepriekš sniegto informāciju, pieaudzis par 13.milj. euro, jo 5.6.3. SAM "Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija" tika piešķirtas virsstaistības atbilstoši MK 2017. gada 28. marta noteikumiem Nr. 174 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.6.3. specifiskā atbalsta mērķa "Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija" īstenošanas noteikumi". Papildus no jūnija līdz septembrim, ieskaitot, plānoto MK noteikumu finansējums un skaits samazināts, ņemot vērā 2017. gada 18. jūlija MK sēdē pieņemto lēmumu (sēdes prot.Nr.36 3.§ 3.punkts), pagarinot izpildes termiņu 4.2.1.1. pasākumam "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās (ESKO)", kā arī 3.1.1.3. pasākuma "Biznesa enģeļu ko-investīciju fonds" finansējums no jūlija pārplānots uz 2017. gada decembri saistībā ar EM doto uzdevumu par finansējuma pārdalēm – tādēļ netiek skaitīts pie neizpildēm.

3. Negatīva tendence ir Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) administrēto specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM) ietvaros. No atlikušajiem investīciju nosacījumiem 95 milj. *euro* ES finansējuma apmērā kavēti ir jau vairāk kā puse, t.i. 50 milj. *euro* (53%) šādos pasākumos: Inovāciju granti studentiem (28,9 milj. *euro*); Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās (17 milj. *euro*); Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešana (4,1 milj. *euro*). Tādēļ FM ir īpaši aicinājusi IZM veikt iespējamus pasākumus, lai iepriekš minētie kavējumi neradītu negatīvu ietekmi uz plānoto projektu uzsākšanu un atbalsta sniegšanu mērķa grupām.

4. Papildus 2017. gadā paredzēta jaunas atlases kārtā investīcijām kultūras un dabas mantojuma jomā 24 919 516 *euro* apmērā⁴. Kultūras ministrija sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (turpmāk – VARAM) plāno 2017. gada augustā izsludināt MK noteikumus Valsts sekretāru sanāksmē.

5. **Turpinās intensīvs projektu vērtēšanas un līgumu slēgšanas posms.** Līdz 2017. gada 19. jūlijam jau apstiprināti projekti par nedaudz vairāk kā 1,9 mljrd. *euro*, kas ir jau 44% no kopējās ES fondu “aploksnes” 4,4 mljrd. *euro*. Skatīt zemāk grafikā. Plašāka informācija pieejama tīmekļu vietnēs⁵.

*Grafiks Nr.2 “ES fondu investīciju ieviešanas statuss līdz 2017. gada 1. jūlijam, milj. *euro*, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2017. gada 1. jūnijam”*

⁴ Atbilstoši partneru vienošanās par valsts budžeta virrissaistību finansējuma pārdali 24 919 516 *euro* apmērā no 5.6.2. SAM “Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” uz 5.5.1. SAM “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus” integrētu teritoriālo investīciju (turpmāk – ITI) īstenošanai.

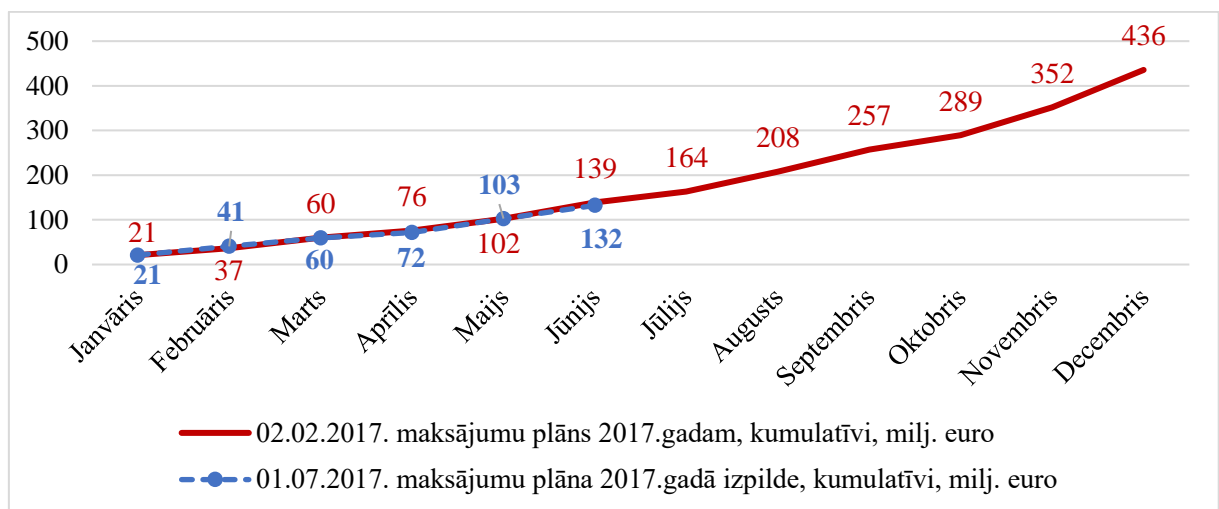
⁵ Finanšu rādītāju plāni un to izpilde <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde> un aktuālā CFLA atlasu informācija pieejama: <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/projektu-iesniegumu-atlase>

6. ES finansējuma maksājumi projektos mēreni pieaug. Pozitīvi, ka par jau deklarētajiem projektu izdevumiem Latvija ir saņēmusi Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) pozitīvu atzinumu⁶, kas apstiprina Latvijas ES fondu vadības un kontroles sistēmas efektīvu darbību, ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principu. EK atzinums apstiprina veikto pārbaūžu efektivitāti par grāmatvedības gadā (no 2015. gada 1. jūlija līdz 2016. gada 30. jūnijam) deklarētajiem maksājumiem. Tas nozīmē, ka Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA) kā vienīgā sadarbības iestāde 2014. – 2020. gada plānošanas periodā pietiekoši pārliecinoši nodrošina ES fondu līdzfinansēto projektu pareizu un likumīgu administrēšanu. Vienlaikus, EK atzinīgi novērtē Revīzijas iestādes ES fondu vadības un kontroles sistēmas audita rezultātus.

Projektu ieviešanas plānu izpilde un risku novērtējums

7. ES fondu maksājumu projektu īstenotājiem SAM ietvaros plāna izpildē pieaug riski, jo līdz 2017. gada 1. jūlijam no kopējā plāna 138,7 milj. *euro* ir izpildīti 95,4%, jeb 132,3 milj. *euro*. Pozitīvi, ka atsevišķos pasākumos (piem., ceļu rekonstrukcijas projekti) ieviešana notiek sekmīgāk un tas kompensē daļu no citu jomu vājākas naudas plūsmas. Skatīt zemāk grafikā. Plašāka informācija pieejama tīmekļa vietnē⁷.

Grafiks Nr.3 “2014. - 2020. gada plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde 2017. gadā kumulatīvi, milj. *euro*.”

8. Vājākais sniegums (plāna neizpilde) – (1) 6,6 milj. *euro* saglabājas investīcijās daudzdzīvokļu un pašvaldību ēku energoefektivitātes uzlabošanai⁸; (2) 4,2 milj. *euro* investīcijās pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju jomā,

⁶ Plašāka informācija pieejama FM tīmekļa vietnē http://www.fm.gov.lv/lv/aktualitates/jaunumi/es_fondi/55269-eiropas-komisija-atzinigi-verte-latvijas-es-fondu-vadibu-un-kontroli

⁷ Kopējais 2017. gada plāns maksājumu finansējuma saņēmējiem plāns iekļauts FM pusgada ziņojumā par ES fondu ieviešanas progresu un ikmēneša izpildes statusu pieejams ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

⁸ Skatīt skaidrojumu un rīcību informatīvajā ziņojumā par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu līdz 2017.gada 31.maijam Skatīt ES fondu mājas lapas tīmekļa vietnē sadaļā Materiāli un ziņojumi/Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

t.sk. saistībā ar zinātnisko institūciju un augstskolu lūgumu pagarināts pētniecības pieteikumu iesniegšanas termiņš, maksājumu pieprasījumu dokumentācijā nepieciešami precizējumi no projektu iesniedzējiem, kā arī projektu līgumu slēgšanu aizkavēja pārsūdzības par projektu iesniegumu noraidīšanu.

9. Individuālo projektu iesniedzēju/finansējuma saņēmēju projektu iesniegšanas termiņu un naudas plūsmu plānu izpildē⁹ konstatējama negatīva tendence uz 2017. gada 1. jūliju – palielinās riski.

10. Ziņojuma 2. pielikumā sniegtā informācija: kopā 127 projektos līdz 2017. gada 1. jūlijam maksājumu pieprasījumi ir iesniegti par 20,4 milj. euro mazāk nekā plānots - 79 % (16,2 milj. euro) rada 13 % projektu (16) ar negatīvu novirzi virs 0,2 milj. euro. Vienlaikus atsevišķi projekti bijuši sekmīgāki (izpilde virs plāna), kas samazina kopējo plāna novirzi līdz 3,3 milj. euro. CFLA turpina stingru un individuālu uzraudzību un plānu kontroli, kā arī maksimāli sniedz atbalstu projektu īstenotājiem, lai sekmētu ieviešanu. Konstatēto problēmu gadījumos, CFLA rosina atbildīgajām iestādēm rast risinājumus, ja nepieciešamas izmaiņas investīciju regulējošos nosacījumos ieviešanas atvieglošanai vai skaidrai piemērošanai.

11. Ziņojuma 3. pielikumā sniegtā informācija: kopā 42 plānotie projektu īstenotāji (lielākā daļa ir pašvaldības) nav iesnieguši pusi (90) no iepriekš plānotajiem 181 projektu iesniegumiem par 107,7 milj. euro ES finansējumu. Tas liecina par negatīvu tendenci projektu iesniedzējiem nespēt izpildīt savus solītos termiņus. Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi - tas ir gandrīz trīs reizes lielāks neiesniegto projektu skaits un divas reizes lielāka projektu kopsumma. Par kavējuma iemesliem regulāri tiek norādīti - cilvēku kapacitātes trūkums, projektu vadības personāla noslogotība, dažādu atļauju vai saskaņojumu iegūšanas laikietilpīgais process, dokumentācijas izstrāde. Vairāk kā pusi no neizpildes (55,7 milj. euro) rada 66 ITI projekti, kuriem vērtēšanas procesu nodrošina nacionālas nozīmes attīstības centri. Tas attiecīgi rada bažas arī par finanšu plānu izpildi šiem projektiem plānotajā termiņā. 44 no šiem ITI projektiem ir 4. prioritārajā virzienā par ēku energoefektivitātes paaugstināšanu. Tāpat 12 projekti tiek kavēti SAM “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveides” ietvaros. FM atkārtoti ir aicinājusi katru projekta iesniedzēju, kura projektu kavējumi ir ar kopējo negatīvo ietekmi virs 1 milj. euro, veikt pasākumus un novērst turpmākus kavējumus, iespējami intensificējot investīciju ieviešanu.

12. Vienlaikus ir pozitīvi 28 gadījumi pēdējos trīs mēnešos, kad projekti ir iesniegti pirms plānotā termiņa ar kopējo summu 57,6 milj. euro. No tiem puse - valsts reģionālo autoceļu pārbūves projekti - 26,2 milj. euro un vēl 10 milj. euro – transporta jomas projekti. Atzīmējams kā lielākais ātrāk iesniegtais projekts -

⁹ Ierobežoto projektu iesniegumu atlasu (turpmāk – IPIA ietvaros, kas noteikti potenciālie projektu īstenotāji un finanšu sadalījums, kas kopā veido indik. 90% no kopējā ES finansējuma Latvijai (4,4, mljrd. euro). Detalizēta informācija par plānotajiem projektiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde> sadaļā “Maksājumu un projektu iesniegšanas plānu izpildes ierobežotu projektu iesniegumu atlasu projektos”

LU Cietvielu Fizikas institūta pētniecības infrastruktūras attīstības projekts par 12,1 milj. *euro*.

13. FM, konstatējot regulārās plānu novirzes ar negatīvu tendenci, izskata iespēju rosināt valdībai apstiprināt stingrākus finanšu un ieviešanas disciplīnas pasākumus. Tos plānots virzīt kopā ar kārtējo ES fondu pusgada progresa ziņojumu un MK protokollēmuma projektu, kas iesniedzams MK līdz 2017. gada 1. septembrim.

14. Lai efektīvi risinātu svarīgākos 2014.-2020. gadu plānošanas perioda Kohēzijas politikas ES fondu ieviešanas jautājumus un maksimāli operatīvi reaģētu uz riskiem, 2017. gada 19. jūlija Sadarbības partneru darba grupas par ES fondu jautājumiem (turpmāk - KDG) sanāksmē tika izskatīti iepriekšējos ikmēneša ziņojumos minētie problēmjautājumi, kā arī pieņemti lēmumi turpmākai virzībai (tiek minēti būtiskākie):

- 1) FM steidzami virzīs precizētos Darbības programmas grozījumus Nr.2 projektu¹⁰ apstiprināšanai MK. Tiks virzīti nākamie DP grozījumi Nr.3, ņemot vērā aktuālo situāciju un ieviešanas gaitā konstatētās nepieciešamās izmaiņas.
- 2) FM turpinās informēt KDG par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu un, izvērtējot riskus, sniegt novērtējumu par katra prioritārā virziena snieguma ietvara nosacījumu izpildes prognozi.
- 3) Lai paātrinātu ES fondu projektu uzsākšanu, finanšu ministre aicinās ministrus pārskatīt esošās prasības attiecībā uz tehnisko projektu gatavības stadiju un kritērijiem ES fondu projektu iesniegšanai.
- 4) Lai risinātu deinstitucionalizācijas (DI)¹¹ plānu ieviešanā konstatētās problēmas, Labklājības ministrijai sadarbībā ar Latvijas lielo pilsētu asociāciju un reģionāliem attīstības centriem (21) līdz 2017. gada 1. septembrim jāizstrādā priekšlikums turpmākai rīcībai DI ieviešanā, t.sk. ES investīciju izmantošanā, un iesniegt izskatīšanai nākamajā KDG.
- 5) Jautājumā par risku pilnā apmērā neizmantojot Jauniešu nodarbinātības iniciatīvas (turpmāk – JNI) piešķirumu Latvijai, konceptuāli panākta vienošanās par turpmāko rīcību, par ko IZM līdz 2017. gada 31. jūlijam jāiesniedz MK informatīvais ziņojums ar protokollēmuma projektu pasākuma ieviešanu un JNI finansējuma izmantošanu pilnā apmērā.
- 6) Panākta konceptuāla vienošanās par IKT¹² pasākumu ieviešanu. Atgādināts par piemēroto ieviešanas disciplīnas instrumentu – noteikts, ka 1. kārtas projektu iesniegšanas CFLA termiņš ir 2017. gada 1. septembris. VARAM līdz 2017. gada 1. septembrim jāiesniedz MK informatīvais ziņojums par

¹⁰ Rīkojuma projekts “Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” paredz 8. un 9.prioritārā virziena snieguma ietvara grozījumus, ITI kārtas izveidi 5.5.1.SAM un citus tehniskos grozījumus, precizējot ar MK 29.03.2017. Rīk. Nr.160 apstiprinātos grozījumus.

¹¹ 9.2.2.1. pasākums “Deinstitucionalizācija” (ESF 40,1 milj euro) un 9.3.1.1. pasākums “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai” (ERAF 37,8 milj euro).

¹² 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” ietvaros plānotie informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projekti

1. kārtas ieviešanas progresu un 2. kārtas projektu sarakstu un saistošiem nosacījumiem ieviešanas disciplīnai.

- 7) Turpinās darbs, t.sk. konsultācijas ar EK par iespējamām pārdalēm un papildus atbalstu MVU, ņemot vērā aktualizēto finanšu instrumentu pieejamības tirgus nepilnību novērtējumu.
- 8) Kultūras ministrija informē par Rīgas koncertzāles projekta virzību¹³: finanšu un ekonomiskie aprēķini, kā arī ieviešanas rekomendāciju izstrāde iespējama vēlāk, nekā plānots¹⁴ un plānots līdz 2017. gada 29. decembrim informāciju iesniegt MK. Vienošanās, ka akustiskās koncertzāles atrašanās vietas izvēles procesā jāiesaista ieinteresētas institūcijas.

15. Citi aktuālie jautājumi

1) 2007. – 2013. gada plānošanas perioda nepabeigtā lielā projekta “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra” virzība¹⁵ kopumā notiek atbilstoši Rīgas Brīvostas pārvaldes (turpmāk – RBP) rīcības plānam. 2017. gada jūnijā Rīgas Dome noslēgusi ārpakalpojuma līgumu par Rīgas eksportostas lokālplānojuma izstrādi un RBP - par Krievu salas lokāplānojuma izstrādi. RBP turpinās darbs arī pie stividoriem nepieciešamās papildu infrastruktūras izbūves tehniskā projekta izstrādes un būvniecības iepirkuma procedūras. Satiksmes ministrija kā atbildīgā iestāde un Finanšu ministrija rūpīgi seko līdz rīcības plānā paredzēto uzdevumu izpildei.

2) Lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”¹⁶ projekta iesnieguma EK virzībai tiek gaidīts Eiropas Savienības Statistikas biroja “Eurostat” atzinums par VAS “Latvijas dzelzceļš” pamatkapitāla palielināšanu un tā iespējamo ietekmi uz vispārējās valdības budžeta deficītu. Atbilstoši vienošanās 2017. gada 8. jūnija Centrālās statistikas pārvaldes organizētajā sanāsmē ar Eiropas Savienības institūciju pārstāvjiem “Eurostat” atzinumu par VAS “Latvijas dzelzceļš” izstrādāto koncerna biznesa plānu 2017. - 2036. gadam varētu sagatavot un iesniegt līdz 2017. gada augusta beigām.

3) Ekonomikas ministrijas (turpmāk – EM) 4.2.1.2. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” (turpmāk 4.2.1.2. pasākums) pirmās kārtas projektu (ERAF 70 milj. euro) ietvaros ir pieņemti grozījumi MK noteikumos¹⁷, kas stājas spēkā 2017. gada 4. jūlijā, tāpat veikti citi pasākumi, lai

¹³ Plānotais ERAF Rīgas koncertzāles projektam 5.6.1.SAM “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu” ietvaros 23 192 193 euro, t.sk. rezerve 2,4 milj. euro.

¹⁴ atbilstoši MK 2016.gada 14.novembra rīkojuma Nr.673 “Par konceptuālo ziņojumu “Par akustiskās koncertzāles īstenošanas modeli Rīgā”” 3.punktam izpildes termiņš noteikts līdz 30.06.2017.

¹⁵ Atbilstoši MK 2017. gada 14. marta sēdes protokola Nr. 12. 43§ noteiktajiem uzdevumiem ES fondu ietvaros: <http://www.esfondi.lv/upload/mk-protokollemums.pdf>.

¹⁶ Atbilstoši MK 2017. gada 17. janvāra sēdes protokola Nr.3 39.§ “Informatīvais ziņojums “Par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” sagatavošanas progresu, izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un projekta īstenošanas risinājumiem”” 10. punktā noteiktajam

¹⁷ MK 2016. gada 9. augusta noteikumi Nr. 534 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.2. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi”

ieviestu nepieciešamos atvieglojumus un uzlabojumus projektu raitākai ieviešanai. Līdz 2017. gada 11. jūlijam Ņemot vērā pieņemtus MK noteikumu grozījumus un izmaiņas vērtēšanas kritērijos, EM ir lūgusi projektu īstenotājus aktualizēt projektu iesniegšanas termiņus un naudas plūsmas plānus un plāno informāciju līdz 2017. gada 4. septembrim iesniegt FM.

16. Turpmākā prioritārā rīcība:

Neatmaidīgs fokuss ir uz projektu ieviešanas veicināšanu, tajā skaitā ikmēneša ieviešanas plānu izpildes disciplīnas stiprināšanu, operatīvi rodot iespēju risināt konstatētos nozīmīgākos projektu līmeņa riskus. Ikmēneša ziņojumos FM turpinās informēt valdību ne tikai par ieviešanas progresu, bet arī par nepieciešamo iesaisti ātrākai lēmumu pieņemšanai.

FM rosinās valdībai apstiprināt stingrākus finanšu un ieviešanas disciplīnas pasākumus, virzot priekšlikumu kopā ar kārtējo ES fondu pusgada progresa ziņojumu, kas iesniedzams MK līdz 2017. gada 1. septembrim.

Finanšu ministre

D. Reizniece-Ozola

Ziepniece 67095614
Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv